

CAROLINE BERNARD

DE VROUW VAN MONTPARNASSE

SIMONE DE BEAUVOIR EN HAAR ZOEKTOCHT
NAAR LIEFDE EN WAARHEID

Simone de Beauvoir (1908-1986) was een Franse schrijfster, filosofe en feministe. Met Jean-Paul Sartre speelde zij een prominente rol binnen het existentialisme, een filosofische stroming die uitgaat van ieders eigen verantwoordelijkheid voor zichzelf en de wereld om hem heen.

Sartre werd haar metgezel voor het leven. Beiden waren zij tegen het huwelijk, dat ze bourgeois vonden, en ze maakten de afspraak hun zelfstandigheid te behouden. Ook de seksuele omgang met anderen moest mogelijk zijn. In 1943 verscheen haar roman *Uitgenodigd*, geïnspireerd op een ménage à trois.

Ze geloofde dat je niet als vrouw wordt geboren maar tot vrouw wordt gemaakt, en in 1949 verscheen haar meesterwerk *De tweede sekse*, waarin zij pleit voor economische onafhankelijkheid voor de vrouw.

Naast haar filosofische werk schreef ze romans, memoires, brieven en essays. Tot haar bekendste romans behoren *Alle mensen zijn sterfelijk*, *De mandarijnen*, *Bloed van anderen* en *Een wereld van mooie plaatjes*.

Caroline Bernard is het pseudoniem van literatuurwetenschapper Tania Schlie (Hamburg, 1961). Als Caroline Bernard schrijft ze over sterke vrouwen die verscheurd worden tussen hun kunst en de liefde. Ze is de auteur van de best-seller *Frida Kahlo en de kleuren van het leven*, en van *Die Muse von Wien*, een roman over de componiste Alma Mahler.

Roman over het leven van filosofe, feministe en schrijfster Simone de Beauvoir

Simone de Beauvoir komt al op jonge leeftijd in opstand tegen de burgerlijke regels – ze wil meer zijn dan de dochter van een gegoede familie en later echtgenote en moeder. Ze wil studeren, schrijven en haar leven in vrijheid kunnen leiden. Het grote verlangen naar persoonlijke ontwikkeling drijft haar, maar de tegenwerking die ze als vrouw ondervindt doet haar steeds weer twijfelen.

Eind jaren twintig ontmoet ze Jean-Paul Sartre, enfant terrible, genie en al snel haar minnaar, met wie ze een liefdespact sluit dat voor beiden de vervulling van hun romantische verlangens en tegelijkertijd alle vrijheid betekent. Zij aan zij ontwikkelen de twee de filosofie van het existentialisme, worden het middelpunt van de Parijse bohemien-scene en later het intellectuele modelpaar van de eeuw.

Lange tijd kan Simone haar droom om te schrijven echter niet verwezenlijken – uitgevers wijzen haar manuscripten af met het argument dat ze 'ongeschikt' zijn voor een vrouw. Daarnaast moet zij vechten voor haar liefde met Sartre, die ze niet wil dwingen in het korset van burgerlijke conventies. Maar kan de liefde worden geleefd in volledige individuele vrijheid?

**'Je wordt niet als vrouw geboren,
je wordt tot vrouw gemaakt.'**

CAROLINE BERNARD

De vrouw van Montparnasse

Simone de Beauvoir en haar zoektocht naar liefde en waarheid

uitgeverij
ORLANDO

© 2021 Aufbau Verlag GmbH & Co. KG Berlin

Oorspronkelijke titel *Die Frau von Montparnasse: Simone de Beauvoir
und die Suche nach Liebe und Wahrheit*

Oorspronkelijke uitgever Aufbau Taschenbuch, een imprint van Aufbau
Verlag GmbH & Co. KG

© 2025 Nederlandse vertaling Uitgeverij Orlando bv, Amsterdam

Vertaald uit het Duits door Jacqueline Smit

Omslagontwerp Mariska Cock

© Omslagbeeld Collection Harlingue / Roger-Viollet

© Foto auteur Milena Schlösser

Zetwerk Pre Press Media Groep

ISBN 9789083335858

NUR 302

www.uitgeverijorlando.nl

HOOFDSTUK 5

‘Sartre wil dat je ons die ingewikkelde Leibniz uitlegt en nodig je maandag uit op zijn kamer in de Cité Universitaire,’ zei Maheu begin juli tegen haar terwijl hij haar met snelle passen naderde. ‘Ik denk dat het gewoon een excuus is om je te leren kennen. Als ik jou was, zou ik het afslaan.’

Simone glimlachte. Dus toch. Dan was zijn gebrek aan interesse als ze elkaar tegenkwamen ofwel een act, of hij was van gedachten veranderd wat haar betreft. Hoe dan ook, Simone wilde de kans om deze onheilspellende Sartre te leren kennen niet missen.

‘Zeg hem dat ik graag kom.’

Op maandag verzamelde ze nerveus haar papieren voordat ze op weg ging naar het studentenhuis in het zuiden van de stad, waar Sartre woonde. Ze had tot het laatste moment zitten lezen en had nu geen tijd om haar haar te wassen. Ze deed de katoenen sjaal af die ze om haar hals droeg, wikkelde hem een paar keer om haar hoofd en speldde hem vast. Ze keek in de spiegel en constateerde verbaasd dat haar samengebonden haar haar tere huid en fijne gelaatstrekken benadrukte, vooral haar wangen en mooie ogen.

‘Die sjaal staat je goed,’ zei Poupette, die de kamer binnenkwam. ‘Past bij je blouse. Mijn hemel, je bent zo nerveus, het lijkt wel of hij op het punt staat je maagdelijkheid te stelen.’ Ze giechelde.

‘Ik ben inderdaad nerveus,’ antwoordde Simone, ‘maar niet vanwege mijn blouse en zeker niet vanwege mijn maagdelijkheid. Ik maak me vooral zorgen dat Sartre me simpel vindt. Wat als ik hem alleen maar dingen vertel die hij al weet? Hij wordt tenslotte beschouwd als een van de slimste studenten aan de Sorbonne.’

Poupette gaf haar de stapel papieren die ze mee wilde nemen. ‘Doe niet zo raar,’ zei ze. ‘Hij is vorig jaar gezakt voor het examen. Dat zou jou nooit overkomen.’

‘Hij zakte omdat hij een presentatie gaf die niets te maken had met

de examenopdracht. Maar de presentatie was briljant, volgens iedereen die erbij was.'

Toen Simone in de kleine kamer van Sartre aankwam, lag Maheu met opgestroopte mouwen op het onopgemaakte bed. Hij was duidelijk woedend dat ze was gekomen. Hij had haar die ochtend een brief gestuurd met het verzoek thuis te blijven. Simone had er zelfs even over nagedacht om Poupette in haar plaats te sturen om haar vriend niet boos te maken, maar toen had ze dat idee van zich afgezet. Ze was gewoon te nieuwsgierig naar Sartre. Nizan, die op een krukje zat, keek naar zijn nagels. Hij werd beschouwd als arrogant en ingewikkeld.

'Bonjour, mademoiselle,' zei Sartre, terwijl hij beleefd naar haar glimlachte. 'Wat aardig dat u de tijd voor ons neemt.'

Hij ging op de vensterbank zitten en gebaarde Simone om op de enige stoel tegenover hem te gaan zitten. Er lag een stapel boeken met aantekeningen erin. Zonder verder omhaal pakte ze die op en legde ze op het bureau voordat ze ging zitten. Met een snelle blik nam ze de sfeer van de kamer in zich op: overal lagen boeken, niet alleen op de planken, maar ook op de tafel, het bed, de vloer. Er hingen kleine tekeningen aan de muren die haar in verlegenheid brachten vanwege hun losbandigheid. Het rook er naar sigaretten, de asbak op tafel was overvol. Sartre stak een pijp op en bood Simone een sigaret aan.

'Nou?' vroeg hij toen.

Simone keek naar de tas op haar schoot met haar papieren, maar ze had alles wat ze wilde zeggen al in haar hoofd. In duidelijke woorden die toch haar bewondering verraadden, vertelde ze over het leven van de geleerde en legde vervolgens Leibniz' ideeën over metafysica uit. Daarna ging ze over op zijn ideeën over vrijheid en contingentie. Toen ze de onverdeelde aandacht op Sartres gezicht zag, kreeg ze meer zelfvertrouwen. Het was een beetje zoals vroeger, toen ze haar vader nog voor zich wist te winnen met haar slimheid.

En nu zat ze hier voor Sartre, en hij was gefascineerd door haar door-dachte woorden en haar kennis.

'Maar hoe verklaart u het feit dat...'

'Dat is heel eenvoudig. Ziet u...'

Zo ging het heen en weer. Simone praatte bijna vier uur lang en Maheu, maar nog vaker Sartre, stelde haar vragen en vroeg om opheldering.

Sartre sprong uiteindelijk op. ‘Nu hebben we u lang genoeg uitgeknepen. Laten we nu naar de *kermesse* gaan!’

Simone was in de war. Wat bedoelde hij? Kennelijk precies wat hij had gezegd. Aan de andere kant van het park, waar de huizen van de Cité Universitaire stonden, waren een draaimolen en een schiettent. Hij kocht een suikerspin voor Simone en voor iedereen een rondje schieten.

Maheu sloeg zijn arm om haar heen. Dit ontging Sartre niet en hij begon grappen te vertellen.

‘Kent u deze? Hoe drijf je een kameleon tot waanzin?’

‘Geen idee,’ zei Simone.

‘Door hem op een Schots-geruite deken te leggen.’

Ze barstte in lachen uit en Maheu trok een pruillip.

‘Bent u een bever die gezelschap zoekt, of bent u een ontembare Walkure die alleen ten strijde trekt?’ vroeg Sartre toen ze afscheid namen. ‘Nee, laat maar, ik weet het al. U bent een strijdlustige vrouw.’

Op de terugweg in de metro was Maheu stil. Simone vond dat prima. Ze wilde over de middag nadenken.

Maar toen barstte hij uit. ‘Ik zei het toch...’ Hij zweeg en staaarde vijandig uit het raam.

‘Wat is er?’ vroeg Simone, hoewel ze al vermoedde wat er ging komen.

‘Ik zei al dat Sartre je voor zichzelf zou opeisen. Je hebt de hele middag alleen maar oog voor hem gehad. En dan die grappen van hem...’

Simone sloeg haar ogen neer. Maheu had gelijk. Maar Sartre was zo intelligent dat alle anderen bij hem in het niet vielen. Ze vond het leuk om intellectueel met hem te concurreren. Maar Sartre was alleen Sartre, niets meer dan dat, de slimste student van de Sorbonne, en dat vertelde ze Maheu. ‘Jij zult altijd mijn Lama zijn en ik zal altijd jouw Castor zijn,’ zei ze zachtjes. En dat meende ze. Als Maheu niet getrouwd was geweest, als Jacques er niet was geweest...

’s Avonds in bed dacht ze terug aan de middag. Wat was het spannend geweest. Ze had genoten van de uren met Sartre. En ik heb bewezen dat ik hem kan bijhouden, dacht ze triomfantelijk. Sartre was verslaafd aan boeken, net als zij, en toen ze had gezegd dat ze zelf boeken wilde schrijven, leek hem dat de normaalste zaak van de wereld. Nog iets wat ze gemeen hadden. Ze had graag naar zijn eerste boek gevraagd, maar de aanwezigheid van Maheu en Nizan had haar daarvan weerhouden. Ze nam zich voor om dat bij de volgende gelegenheid alsnog te doen.

Sartre was niet alleen slim, hij was ook grappig. De sfeer in zijn kleine kamertje was fijn geweest, van de grappen die over en weer vlogen tussen de vrienden, van de kleine gebaren waarmee ze elkaar op een geestige manier duidelijk maakten dat ze op elkaar gesteld waren. En daarna op de kermis was hij uitbundig en vrolijk, had haar aan het lachen gemaakt en een andere kant van zijn persoonlijkheid laten zien. Ze zag zijn gezicht weer voor zich.

Van dichtbij zag hij er heel anders uit. Zijn gelaatstrekken moesten duidelijk aandachtiger bekeken worden. En zodra hij zijn mond opendeed en een van zijn slimme gedachten formuleerde, vond ze hem aantrekkelijk. Als hij een genie en een grappenmaker is, dan kan ik een Walkure en een maagd zijn, dacht ze voordat ze in slaap viel.

De volgende ochtend hoopte ze bij iedere stap dat ze Sartre tegen het lijf zou lopen. En ja hoor, hij wachtte haar op buiten de Sorbonne.

‘Ik wil graag vaker met u discussiëren,’ zei hij. ‘En niet alleen dat. Wat vindt u ervan als we ons samen voorbereiden op de agrégation?’

De examens waren over een paar weken. Simones hart maakte een sprongetje bij de gedachte dat ze hem in de toekomst vaker zou zien. Dat was precies wat ze had gewenst, maar waar ze niet op had durven hopen. Ze vermoedde dat deze man met zijn onconventionele geest nieuwe werelden voor haar zou openen, en ze kon zich niets spannenders voorstellen.

‘Afgesproken. Zodat u niet nog een keer zakt,’ zei ze.

Hij lachte, zijn vreemde asymmetrische mond trok nog schever. En toch was het juist die licht irritante asymmetrie die hem zo opvallend maakte.

Vanaf dat moment zagen ze elkaar bijna elke dag, en Maheu en Nizan waren er meestal bij. Ze werkten een paar uur, gingen dan naar een café of wandelden langs de boulevards, met een ijsje in de hand. De mannen concurreerden met elkaar wie een ijsje voor Simone zou kopen of haar ’s avonds mee zou nemen naar de bioscoop. Soms kropen ze met z’n allen in Nizans autootje en reden ze door Parijs, wat Simone geweldig vond. Ze lieten haar de slaapzalen van de École Normale zien en ze klom met de anderen op het dak van de school, vanwaar ze een fenomenaal uitzicht over Parijs hadden. Sartre ging op de schoorsteen zitten en Maheu nam foto’s, waarvoor Simone uitbundig in de lens lachte.

Maheu raakte steeds meer geïrriteerd over het feit dat Simone zo'n goede band had gekregen met Sartre, en dat zei hij dan ook tegen haar.

'Maar we zijn gewoon vrienden,' protesteerde ze. Ze vond het heel erg dat ze haar lieve Lama pijn had gedaan.

'Waarom ga je niet met hem naar bed om erachter te komen hoe belangrijk hij echt voor je is? Trouwens, het is belachelijk dat je nog steeds maagd bent. Dat is zo oubollig,' zei Stépha later die week tegen haar. Ze zaten aan de bar in de Jockey. Simone had haar verteld over Sartre en hoe jaloers Maheu op hem was, en vroeg haar vriendin om advies over wat ze moest doen.

Simone verslikte zich in haar jenever. Hoestend staarde ze naar Stépha. Ze had zo hard gepraat dat de man naast haar het had gehoord en nu met een begerige blik naar Simone keek. Ze moest weer hoesten.

'Je bent dronken,' zei ze toen.

Stépha bleef haar strak aankijken terwijl ze aan haar rietje zoog. 'Mischien. Maar ik heb nog steeds gelijk.'

'Maar Maheu is getrouwd.'

Stépha barstte uit in een hysterisch gelach. Simone was eerst beledigd, maar toen kon ze haar eigen lachen ook niet meer inhouden.

'Je hoeft alleen trouw te zijn als je echt van iemand houdt. Dan heb je geen verlangen om hem te bedriegen. Ik zou nooit naar een andere man verlangen, ik heb Fernando.' Stépha zei dit met volle overtuiging.

'Waarom weet je dat zo zeker? Hoe weet je dit allemaal?' vroeg Simone.

'De vraag is waarom jij al deze dingen niet weet,' was het antwoord. 'En wat zegt jouw Sartre hier eigenlijk over?'

Simone vond het heerlijk om met Stépha over deze onderwerpen te praten. Stépha was veel openhartiger dan zij, ook al hadden ze een vergelijkbare opvoeding gehad, en Simone vroeg zich af hoe haar vriendin het voor elkaar had gekregen om al die bagage en vooroordelen van zich af te schudden en zo'n zelfverzekerde vrouw te worden. Stépha wist haar regelmatig in verlegenheid te brengen. Een paar dagen geleden haalde Simone haar op bij haar appartement en had ze een enorm naaktfoto van Stépha aan de muur boven de bank zien hangen.

Simone staarde naar de foto. 'Mag Fernando je zo zien?' vroeg ze stomverbaasd.

Stépha rolde met haar ogen. 'Simone!' Ze aarzelde, maar zei toen: 'Ik moet je nog iets vertellen: Fernando en ik wonen samen.'

‘Ook al zijn jullie niet getrouwd?’ Simone was weer met stomheid geslagen.

Stépha zei niets, en plotseling beseftte Simone hoe vreemd haar verontwaardiging eigenlijk was.

Wie zei dat je getrouwd moest zijn om een huis te delen? Bovendien wilden de twee trouwen, ze wisten zeker dat ze hun leven samen wilden doorbrengen. Simone haalde diep adem, lachte toen en kon niet meer stoppen. Toen ze eindelijk weer op adem was, grijnsde Stépha naar haar.

‘Dat werd tijd,’ zei ze.

‘Ik moet gaan zitten zodat ik de foto niet kan zien,’ antwoordde Simone met een glimlach. Maar toen ze ’s avonds thuiskwam, dacht ze lang na over hoe vrij Stépha zich gevoeld moest hebben om zich volledig naakt aan haar minnaar te tonen.

Simone keek er elke dag naar uit om Sartre weer te zien. Ze had nog nooit iemand ontmoet die zo breed opgeleid was. Er was geen onderwerp waar hij niets over wist. Zijn uitspraken waren nooit afgezaagd, hij had altijd een compleet originele kijk op dingen; alles wat hij zei opende een nieuwe en opwindende invalshoek op het vertrouwde. ‘Sartre houdt nooit op met denken, behalve als hij slaapt,’ zei Maheu. Hij was niet bijzonder knap, nee, dat was hij niet bepaald. Maar zodra hij zijn mond opendeed, was alleen wat hij zei nog van belang. Simone was gefascineerd door zijn intelligentie en charme. En hoe goed hij kon luisteren – hij nam haar serieus, wat ze ook zei, en was geïnteresseerd in wat zij dacht op een manier die ze nog nooit had ervaren.

Op weg naar hun ontmoeting in de Jardin du Luxembourg vroeg ze zich af waar ze het vandaag over zouden hebben. Ze wilde zijn mening vragen over *Manhattan Transfer* en dacht na over een paar vragen die ze zou stellen. Ze wilde heel graag dat hij zou zien hoe helder van geest ze was, maar ze was zich er ook van bewust dat hij veel verder was in zijn mentale ontwikkeling dan zij en dat ze veel van hem kon leren. Eindelijk had ze iemand aan haar zijde die haar gelijke was, misschien zelfs haar meerdere, en op die uitdaging had ze lang moeten wachten. Ze voelde zich intens gelukkig bij de gedachte.

Meestal verliepen hun discussies als volgt: een van hen kwam met een stelling, waarop de ander een tegenstelling formuleerde. Dan volgde een uitwisseling van argumenten totdat de een de ander had overtuigd. Simone moest toegeven dat hij meestal gelijk had. Maar ze wist hem vaak

diep in de verdediging te dwingen. Dan lachte hij en zei: 'U houdt niet op voordat u elke onnauwkeurigheid hebt onderzocht. Uw vragen zijn als een steentje in een schoen. Hoe meer u dat probeert te vermijden of te vergeten, hoe meer pijn het doet.'

Hij zocht naar iets in de zak van zijn wijde broek en haalde er toen met een wrange grijns een vuistgroot, nogal lelijk porseleinen beeldje uit. Het was een klein mannetje met een grappig hoedje op zijn hoofd, dat zijn kin peinzend in zijn handen liet rusten.

'Ik vond dit beeldje onlangs in een rommelwinkel in de Rue de Seine. Het deed me aan u denken.'

Simone pakte het figuurtje aan. Het voelde warm aan door Sartres lichaam en ze wist niet waar ze het moest laten.

Zag hij haar zo? Als een vreemd mannetje? 'U hebt gelijk, hij lijkt inderdaad op mij,' zei ze een beetje bruusk en liet het mannetje in haar tas glijden. Pas later, toen ze het tevoorschijn haalde en er nog eens naar keek, realiseerde ze zich dat hij het haar misschien had gegeven vanwege de nadenkende houding.

Als ze bij Sartre was, lichtte de wereld om haar heen op. Het was puur plezier om met hem te discussiëren. Als ze elkaar zagen was hij ongelooflijk gul. Aan het begin van de avond liet hij de anderen zien hoeveel geld hij op zak had en hij ging pas naar huis als hij elke cent had uitgegeven. Op de avond van 14 juli nodigde hij hen, de Lama, Nizan en zijn vrouw Henriette uit in een café en bleef cocktails bestellen tot ze aangeschoten waren. Het was een heerlijk luchtige avond vol gelach en dans. Simone werd het hof gemaakt door een vreemdeling die naar haar tafel bleef komen en haar ten dans vroeg. Op een gegeven moment had Sartre er genoeg van. 'Ik dans eigenlijk nooit, maar als ik ook iets van u wil, zal ik wel moeten.' Nu ze zo dicht bij elkaar stonden, merkte ze het verschil in lengte tussen hen op. Sartre was een halve kop kleiner dan zij, maar dat leek hem niet in het minst te storen. Hij gaf voortdurend commentaar op haar schoonheid, maar hij leek zijn eigen uiterlijk nauwelijks op te merken. Hoe deed hij dat toch? Hij bleek een nogal onhandige danser te zijn, maar hij kletste de hele tijd met haar en maakte haar zo aan het lachen dat het Simone uiteindelijk niet eens meer opviel.

De reikwijdte van de geest was belangrijker dan de lengte van het lichaam.

Twee weken later ging ze met een lichte hoofdpijn en een bonzend hart naar de Sorbonne voor de examenresultaten. De examencom-

missie nam plaats achter de kathedraal, waarna alle namen werden opgelezen.

‘Op de eerste plaats staat monsieur Jean-Paul Sartre, op de tweede plaats mademoiselle Simone Lucie Ernestine Marie Bertrand de Beauvoir, op de derde plaats...’

Simone keerde zich naar Sartre, die naast haar zat.

‘Tweede, na u. Daar ben ik heel trots op.’

‘Het had net zo goed andersom kunnen zijn,’ antwoordde hij.

Ze waren geslaagd en mochten door naar het mondelinge examen, net als Nizan. René Maheu was gezakt. Na de plechtigheid zocht Simone hem, maar hij was nergens te bekennen. De volgende dag hoorde ze dat hij Parijs had verlaten, zonder afscheid van haar te nemen.

Twee van Sartres kleine kameraden, *les petits camarades*, waren vertrokken. Maheu was naar het platteland verhuisd en Nizan en Henriette woonden niet meer in het huis met de witte gevel in de Rue Vavin, om de hoek bij Simone, maar hadden een hypermodern glazen huis gekocht in Saint-Germain-en-Laye en kwamen nog maar een of twee avonden per week naar Parijs.

‘Vanaf nu zal ik voor u zorgen,’ zei Sartre.

‘Heel graag,’ antwoordde ze met een glimlach.

Vanaf dat moment waren ze vaak met z’n tweeën, waardoor hun gesprekken een geheel nieuwe intensiteit kregen. Simone realiseerde zich dat ze nog opgewondener was dan voorheen als ze naar hem toe ging. Sartre gaf haar onophoudelijk complimentjes, als hij tenminste geen vreemde porseleinen beeldjes bij zich had.

‘*Chère* Simone, met uw helderblauwe ogen hebt u behalve mij ongetwijfeld al veel mannen in vervoering gebracht. Maar wat ik vooral leuk aan u vind, is de manier waarop u loopt. Het is uiterst charmant en als ik naast u loop, geeft uw snelle tred me het gevoel dat we ergens dringend naartoe moeten. Maar ik vind het nog leuker als u naar me toe loopt. Dan maak ik mezelf altijd wijs dat u niet kunt wachten om me te zien. Maar laten we nu aan het werk gaan.’

Simone voelde zich warm worden toen hij dat zei. Ze was net zo blij geweest met het porseleinen beeldje. Maar ze wist niet hoe ze dat duidelijk moest maken. Ze was niet gewend aan cadeaus en complimenten, en ze wilde niet gezien worden als romantisch en sentimenteel, maar als slim. Dus zei ze niets.

Ze zaten dicht bij elkaar, een stapel open boeken en schriften met hun aantekeningen voor zich. Sartre reikte naar een boek dat aan haar kant van de tafel lag en raakte daarbij haar arm aan. Hij stopte even, glimlachte naar haar en boog zich toen over het boek. Ze konden urenlang zo dicht bij elkaar zitten.

Ze praatten niet alleen over filosofie. Steeds vaker namen ze afstand van hun werk en vertelden ze over zichzelf, over de dingen die hen bewogen en fascineerden, wat Simone fijn vond. Eindelijk kon ze met iemand praten over haar twijfels en haar vragen over de toekomst. Ze wandelden urenlang door de Jardin du Luxembourg of de Tuilerieën en verloren tijdens hun gesprekken de tijd uit het oog.

Simone was verbaasd over hoe goed hij haar doorzag, ook al kende hij haar nog maar een paar weken.

Op een dag zaten ze op de groene ijzeren stoelen in de Tuilerieën. Ze strekten hun benen en legden hun voeten op de rand van een fontein. Sartre vertelde haar over een vroegere verloofde op wie hij erg verliefd was geweest, maar die hij had verlaten. ‘Ze heet Simone, net als u,’ zei hij. Simone vond dit eigenlijk heel interessant, maar haar gedachten dwaalden af omdat hun voeten elkaar soms raakten. Daarom merkte ze in eerste instantie niet dat hij een ander onderwerp had aangesneden: dat zij, Simone, mensen van wie ze hield altijd verdedigde, ook al stonden hun daden en normen en waarden lijnrecht tegenover die van haar.

Simone was het niet met hem eens dat dit nergens op sloeg en noemde haar moeder als voorbeeld. ‘Ze is hopeloos katholiek en verwerpt alles wat niet in haar wereldbeeld past, zelfs als het de waarheid is. Ze zegt nog steeds dat ze een man zal vinden die met me wil trouwen, zodat ik geen lerares hoef te worden. En toch is ze mijn moeder en hou ik van haar.’

Sartre begon haar argumenten uit elkaar te plukken tot er niets meer van over was. Hij keerde haar binnenstebuiten en ontmantelde moeiteloos haar theorieën.

‘Maar ik wil met mijn hart beslissen wat goed en wat slecht is,’ riep ze na een urenlange discussie uit. ‘En misschien is er wel een Simone voor de buitenwereld, en heb ik nog een andere kant, waar u niets van weet.’

‘Maar dat is niet zo, lieve Castor. En dat weet u ook. Laat die oppervlakkige meningen los. O, daar komt uw bus. U moet opschieten.’

Simone had eigenlijk een uur geleden willen vertrekken omdat haar moeder thuis op haar wachtte, maar de discussie met Sartre had haar zo

geboeid dat ze langer was gebleven. Nu moest ze rennen om de laatste bus te halen. Stomme bus, dacht ze, want ze miste Sartres gezelschap nu al. Bij nader inzien was dat het enige wat ze wilde – bij hem zijn. Ze ging op de achterste rij zitten en keek uit het raam, waar Sartre in zijn blauwe jas haar verdrietig uitzwaaide. Simone leunde achterover en dacht na over wat hij had gezegd.

Onoprechtheid of zelfbedrog was een kernthema voor Sartre. Het stond voor alles wat hij verafschuwde en waar hij tegen streed, in elke gedachte, in elke handeling. Oneerlijkheid betekende voor hem berusten in vooropgezette ideeën, toegeven en makkelijke compromissen sluiten omwille van de vrede. Onoprecht zijn was voor een mens het tegenovergestelde van vrijheid – en om dit te vermijden was het belangrijk om alles onder de loep te nemen, zelfs de meest alledaagse dingen die vaak door God gegeven leken.

Het feit dat hij haar zo serieus nam, bracht haar hoofd op hol. Eindelijk was er iemand die haar zag voor wie ze was, niet als een aanhangsel van zijn eigen wereld. Bij Sartre was ze niet een dochter die niet uitgehuwelijkt zou worden en het pad der deugd verlaten had. Ze was ook geen vriendin of zus. Ze was gewoon Simone.

Ik weet niet meer wat ik moet denken en of ik überhaupt kan denken, schreef ze die avond in haar dagboek. *Ik ben dronken van hem en van mezelf.*